

॥ श्री गणेशाय नमः ॥

अधिकृत नियमावली

गणेशोत्सव आदर्श मंडळ पुरस्कार २०२६

सोयगाव • आमखेडा • गलवाडा

“देखावा सुंदर असावा,
पण उत्सव आदर्श असावा!”

आ यो ज क

टीम समर्पण फाउंडेशन

सोयगाव तालुका

गुणांकन तक्ता — एका नजरेत

क्र.	निकष	गुण
१	सर्वोत्तम देखावा	२० गुण
२	समाजोपयोगी उपक्रम	२० गुण
३	पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव	२० गुण
४	परंपरा व संस्कृतीचे जतन	२० गुण
५	स्वच्छता व नीटनेटकेपणा	१० गुण
६	शिस्त व व्यवस्थापन	१० गुण
एकूण		१०० गुण

१ उपक्रमाचा उद्देश

गणेशोत्सवाच्या माध्यमातून कला, सामाजिक बांधिलकी, पर्यावरण संवर्धन, परंपरा व संस्कृतीचे जतन, स्वच्छता आणि शिस्तबद्ध व्यवस्थापन यांना प्रोत्साहन देणे हा या उपक्रमाचा मुख्य उद्देश आहे.

ही स्पर्धा केवळ मोठ्या किंवा आकर्षक देखाव्यापुरती मर्यादित नसून समाजासाठी सकारात्मक योगदान देणाऱ्या आणि आपल्या परिसरात आदर्श निर्माण करणाऱ्या गणेश मंडळाचा गौरव करणे हा या उपक्रमाचा मुख्य हेतू आहे.

गणेशोत्सव हा केवळ उत्सव न राहता समाजाला सकारात्मक दिशा देणारा, सामाजिक एकोपा वाढवणारा आणि आपल्या संस्कृतीचे जतन करणारा उपक्रम व्हावा, अशी आयोजकांची भूमिका आहे.

२ सहभागी क्षेत्र

ही स्पर्धा सोयगाव – आमखेडा – गलवाडा परिसरातील सहभागी गणेश मंडळांसाठी आयोजित करण्यात येत आहे. स्पर्धेत सहभागी होण्यासाठी मंडळाने आयोजकांकडे आपली नोंदणी निश्चित करणे आवश्यक आहे.

३ स्पर्धेचे प्रमुख गुणांकन निकष

स्पर्धेचे एकूण १०० गुणांचे गुणांकन वरील तक्त्याप्रमाणे सहा निकषांवर करण्यात येईल. पुढील विभागात प्रत्येक निकषासाठीच्या मार्गदर्शक बाबी दिल्या आहेत.

४

निकषनिहाय मार्गदर्शक बाबी

४.१ सर्वोत्तम देखावा

२० गुण

या निकषामध्ये मंडळाच्या देखाव्याची संकल्पना, कलात्मकता, नाविन्य आणि एकूण प्रभाव यांचा विचार केला जाईल. खालील बाबींचा विचार केला जाऊ शकतो:

- सामाजिक, ऐतिहासिक किंवा धार्मिक विषयांवरील देखावा
- नाविन्यपूर्ण व सर्जनशील संकल्पना
- कमी खर्चात आकर्षक व कल्पक सजावट
- स्थानिक कला, इतिहास व संस्कृतीचे दर्शन
- समाजाला सकारात्मक संदेश देणारा देखावा
- जनजागृती करणारी संकल्पना
- उपलब्ध जागेचा योग्य वापर
- सजावटीची कलात्मक मांडणी
- विषयाशी सुसंगत प्रकाशयोजना व सादरीकरण

महत्वाची सूचना: फक्त मोठा, महागडा किंवा खर्चिक देखावा असल्यामुळे अधिक गुण मिळणार नाहीत. संकल्पना, सर्जनशीलता, संदेश आणि एकूण सादरीकरण यांना महत्त्व दिले जाईल.

४.२ समाजोपयोगी उपक्रम

२० गुण

गणेशोत्सवादरम्यान मंडळाने राबवलेल्या प्रत्यक्ष समाजोपयोगी उपक्रमांचा विचार केला जाईल. उदाहरणार्थ:

- रक्तदान शिबिर
- आरोग्य तपासणी शिबिर
- नेत्र तपासणी शिबिर
- गरजू व्यक्तींना मदत
- अन्नदान / सामुदायिक भोजन
- विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक साहित्य वाटप
- पुस्तके, वहावा व इतर शैक्षणिक साहित्य वाटप
- गरजू विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक मदत
- स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन
- ज्येष्ठ नागरिकांचा सत्कार
- ज्येष्ठ नागरिकांसाठी आरोग्य मार्गदर्शन
- दिव्यांग व्यक्तींना सहाय्य साहित्य किंवा मदत
- गरजू कुटुंबांना मदत
- अनाथ / निराधार व्यक्तींसाठी मदत
- इतर समाजोपयोगी सेवा

जनजागृती उपक्रम

- व्यसनमुक्ती जनजागृती
- तंबाखूविरोधी जनजागृती
- हेल्मेट वापराबाबत जनजागृती
- वाहतूक नियमाबाबत जनजागृती
- मुलींच्या शिक्षणाबाबत जनजागृती
- महिला सन्मान व महिला सक्षमीकरण
- बालविवाह प्रतिबंध
- सायबर फसवणूक प्रतिबंध
- अवयवदान जनजागृती
- रक्तदान जनजागृती
- पाणी बचत
- स्वच्छता जनजागृती
- वृक्षसंवर्धन
- शेतकरी जनजागृती
- अंधश्रद्धा निर्मूलन
- संविधान व नागरिक कर्तव्ये
- इतर सामाजिक विषयांवरील जनजागृती

जनजागृतीसाठी वापरता येणारी माध्यमे

- जनजागृती कार्यक्रम
- माहिती फलक
- पोस्टर
- पथनाट्य
- व्याख्यान
- रॅली
- इतर सर्जनशील माध्यमे

४.३ पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव

२० गुण

पर्यावरण संवर्धनासाठी मंडळाने केलेल्या प्रयत्नांचा विचार केला जाईल. खालील बाबींना प्राधान्य दिले जाईल:

- शाहू मातीची गणेशमूर्ती
- प्लास्टिकमुक्त उत्सव
- प्लास्टिकचा कमीत कमी वापर
- निर्माल्य संकलनाची व्यवस्था
- निर्माल्याची योग्य विल्हेवाट
- निर्माल्याचा पुनर्वापर
- वृक्षारोपण
- वृक्षसंवर्धन
- धर्माकोलचा वापर टाळणे
- प्लास्टिक सजावट टाळणे
- पर्यावरणपूरक सजावट
- कचरा कमी करण्यासाठी उपाययोजना
- ओला व सुका कचरा वेगळा करणे
- पर्यावरण संवर्धनाबाबत जनजागृती

४.४ परंपरा व संस्कृतीचे जतन

२० गुण

आपल्या पारंपरिक संस्कृतीचे आणि स्थानिक कलांचे जतन करण्यासाठी मंडळाने केलेल्या प्रयत्नांचा विचार केला जाईल. उदाहरणार्थ:

- भजन
- कीर्तन
- भारूड
- पोवाडा
- लेझीम
- ढोल-ताशा
- पारंपरिक सांस्कृतिक कार्यक्रम
- स्थानिक लोककला
- पारंपरिक वेशभूषा
- स्थानिक कलाकारांना प्रोत्साहन
- पारंपरिक कला व संस्कृतीचे सादरीकरण
- आरती व धार्मिक कार्यक्रम शिस्तीत आणि शांततेत आयोजित करणे
- स्थानिक परंपरा व संस्कृतीची माहिती नव्या पिढीपर्यंत पोहोचवणे

४.५ स्वच्छता व नीटनेटकेपणा

१० गुण

मंडप आणि परिसरातील स्वच्छतेचा विचार केला जाईल. खालील बाबींचा समावेश असेल:

- मंडप परिसर स्वच्छ ठेवणे
- आजूबाजूचा परिसर स्वच्छ ठेवणे
- कचरापेट्यांची योग्य व्यवस्था
- ओला व सुका कचरा वेगळा करणे
- निर्माल्य स्वतंत्रपणे जमा करणे
- सार्वजनिक ठिकाणी कचरा होऊ न देणे
- प्लास्टिक व इतर कचऱ्याचे योग्य व्यवस्थापन
- विसर्जनानंतर परिसराची स्वच्छता
- संपूर्ण उत्सवादरम्यान स्वच्छता राखणे

४.६ शिस्त व व्यवस्थापन

१० गुण

मंडळाच्या एकूण व्यवस्थापनाचा विचार केला जाईल. खालील बाबींचा समावेश असेल:

- स्वयंसेवकांची टीम तयार करणे
- स्वयंसेवकांच्या जबाबदाऱ्यांचे नियोजन
- दर्शनासाठी रांगांची योग्य व्यवस्था
- गर्दीचे नियोजन
- महिला व ज्येष्ठ नागरिकांसाठी योग्य सोय
- वाहतुकीस अडथळा होणार नाही याची काळजी
- अग्निसुरक्षेची काळजी
- सुरक्षित विद्युत व्यवस्था
- रात्रीच्या वेळची सुरक्षा
- कार्यक्रमांचे योग्य वेळापत्रक
- आपत्कालीन परिस्थितीसाठी संपर्क व्यवस्था
- उत्सवादरम्यान शिस्तबद्ध आणि सुरक्षित वातावरण राखणे

५

परीक्षणाची पद्धत

- सहभागी मंडळांचे प्रत्यक्ष स्थळावर जाऊन परीक्षण करण्यात येईल.
- सर्व मंडळांचे परीक्षण समान गुणांकन पत्रिकेनुसार करण्यात येईल.
- प्रत्येक निकषासाठी ठरवून दिलेल्या गुणांनुसार गुणांकन केले जाईल.
- आवश्यकतेनुसार मंडळाच्या पदाधिकाऱ्यांकडून त्यांच्या उपक्रमांची माहिती घेतली जाऊ शकते.
- समाजोपयोगी, पर्यावरणपूरक किंवा इतर विशेष उपक्रम केले असल्यास त्याची माहिती परीक्षकांना देता येईल.
- मंडळाने केलेल्या उपक्रमांची छायाचित्रे, व्हिडिओ किंवा इतर उपलब्ध पुरावे दाखवता येतील.
- केवळ खर्चिक सजावट हा विजेतेपदाचा आधार राहणार नाही.
- अंतिम गुणांकनामध्ये सर्व ६ निकषांचा विचार केला जाईल.

६

मंडळांनी परीक्षणाच्या वेळी काय तयार ठेवावे?

प्रत्येक सहभागी मंडळाने खालील माहिती तयार ठेवावी:

- मंडळाची संक्षिप्त माहिती
- देखाव्याची संकल्पना
- समाजोपयोगी उपक्रमांची माहिती
- पर्यावरणपूरक उपक्रमांची माहिती
- सांस्कृतिक कार्यक्रमांची माहिती
- स्वच्छता व्यवस्थेची माहिती
- शिस्त व व्यवस्थापनाची माहिती
- विशेष उपक्रमांची छायाचित्रे / व्हिडिओ असल्यास उपलब्ध ठेवणे

७

सहभागी मंडळांची जबाबदारी

- आयोजकांना आवश्यक माहिती उपलब्ध करून द्यावी.
- परीक्षकांना आवश्यक सहकार्य करावे.
- परीक्षणाच्या वेळी मंडळाची योग्य तयारी ठेवावी.
- आपल्या परिसरात स्वच्छता व शिस्त राखावी.
- सार्वजनिक सुरक्षिततेची काळजी घ्यावी.
- लागू असलेल्या कायदे व स्थानिक नियमांचे पालन करावे.
- इतर नागरिकांना त्रास होणार नाही याची काळजी घ्यावी.
- ध्वनी, वाहतूक व सार्वजनिक व्यवस्थेबाबत आवश्यक नियमांचे पालन करावे.

८

पुरस्कार व सन्मान

स्पर्धेतील एकूण गुणांच्या आधारे प्रथम, द्वितीय आणि तृतीय क्रमांक निश्चित करण्यात येईल.

क्रमांक	पुरस्कार
१ प्रथम क्रमांक	भव्य ट्रॉफी
२ द्वितीय क्रमांक	भव्य ट्रॉफी
३ तृतीय क्रमांक	भव्य ट्रॉफी
प्रत्येक सहभागी मंडळ	ट्रॉफी व सन्मानपत्र

या उपक्रमाचा उद्देश केवळ विजेत्यांचा गौरव करणे नसून सहभागी झालेल्या प्रत्येक गणेश मंडळाच्या सकारात्मक सहभागाचा सन्मान करणे हा आहे.

९

पारदर्शकता व निष्पक्षता

- सर्व सहभागी मंडळांचे परीक्षण समान निकषांवर केले जाईल.
- कोणत्याही मंडळाला त्याच्या ओळखीमुळे, आर्थिक क्षमतेमुळे किंवा इतर कोणत्याही कारणामुळे अनुचित प्राधान्य दिले जाणार नाही.
- सर्व मंडळांसाठी समान गुणांकन पद्धती लागू राहील.
- परीक्षकांना स्वतंत्रपणे आणि निष्पक्षपणे गुणांकन करण्याची मुभा असेल.
- आयोजकांकडून कोणत्याही सहभागी मंडळाला अनुचित फायदा दिला जाणार नाही.

१०

परीक्षकांचा निर्णय

परीक्षकांनी दिलेले गुण आणि त्यावर आधारित अंतिम क्रमांक अंतिम राहतील. परीक्षणाच्या प्रक्रियेत परीक्षकांवर कोणत्याही प्रकारचा दबाव, प्रभाव किंवा हस्तक्षेप करण्याचा प्रयत्न करू नये. निकालाबाबत काही हरकत असल्यास ती आयोजकांकडे सभ्य व योग्य पद्धतीने मांडता येईल.

११

समान गुण आल्यास

दोन किंवा अधिक मंडळांचे अंतिम गुण समान आल्यास, खालीलप्रमाणे निर्णय घेण्यात येऊ शकतो:

- प्रथम प्राधान्य: सर्वोत्तम देखावा या निकषातील गुण.
- त्यानंतर: समाजोपयोगी उपक्रम आणि पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव या निकषांचा विचार.
- तरीही समानता राहिल्यास अंतिम निर्णय परीक्षक मंडळ व आयोजक यांच्या समन्वयाने घेण्यात येईल. हा निर्णय अंतिम राहील.

१२

नियमांचे पालन

सर्व सहभागी मंडळांनी या नियमावलीचे पालन करणे अपेक्षित आहे. उत्सवादरम्यान कायदा व सुव्यवस्था, सार्वजनिक सुरक्षितता, स्वच्छता आणि सामाजिक सलोखा यांना प्राधान्य देणे आवश्यक आहे. कोणत्याही प्रकारे सार्वजनिक मालमतेचे नुकसान, नागरिकांना जाणूनबुजून त्रास किंवा कायदा व सुव्यवस्थेला बाधा निर्माण होईल असे कृत्य टाळावे.

१३

नियमांमध्ये आवश्यक बदल

उपक्रम अधिक व्यवस्थित, पारदर्शक आणि सुरक्षितपणे पार पाडण्यासाठी आवश्यक असल्यास आयोजकांकडून पूर्वसूचनेद्वारे नियम, वेळापत्रक किंवा परीक्षण प्रक्रियेत आवश्यक बदल करण्यात येऊ शकतात. अशा बदलांची अधिकृत माहिती WhatsApp Group मध्ये देण्यात येईल.

१४

अधिकृत सूचना व अपडेट्स

उपक्रमासंदर्भातील खालील बाबी वेळोवेळी अधिकृत WhatsApp Group मध्ये प्रकाशित करण्यात येतील:

● नियमावली	● मंडळांसाठी मार्गदर्शक सूचना
● गुणांकन पद्धती	● निकाल
● परीक्षणाचे वेळापत्रक	● पुरस्कार / सन्मान वितरणाची माहिती
● आवश्यक सूचना	

उपक्रमाची संपूर्ण अधिकृत माहिती वेळोवेळी प्रकाशित केली जाईल.

१५

महत्वाची सूचना

मंडळांनी आपल्या समाजोपयोगी, पर्यावरणपूरक, सांस्कृतिक आणि इतर विशेष उपक्रमांची माहिती स्पष्टपणे उपलब्ध करून ठेवावी. उपक्रमांची छायाचित्रे, व्हिडिओ किंवा इतर पुरावे उपलब्ध असल्यास ते परीक्षकांना दाखवता येतील. पुरावा सादर करणे प्रत्येक बाबतीत अनिवार्य नाही; मात्र केलेल्या उपक्रमाची स्पष्ट आणि सत्य माहिती देणे अपेक्षित आहे.

सेवा है यज्ञकुंड
॥ समर्पण ॥
फाउंडेशन

◆ अंतिम संदेश ◆

गणेशोत्सव हा केवळ देखाव्याचा उत्सव नसून समाजाला जोडणारा, संस्कृती जपणारा, पर्यावरणाचे संरक्षण करणारा आणि सकारात्मक बदल घडवणारा उत्सव आहे. चला, यावर्षी आपल्या गावात असा गणेशोत्सव साजरा करूया की तो इतरांसाठी प्रेरणादायी ठरेल.

“देखावा सुंदर असावा,
पण उत्सव आदर्श असावा!”

॥ गणपती बाप्पा मोरया ॥

१६ आयोजकांशी संपर्क

नोंदणी / अधिक माहितीसाठी WhatsApp

9423068960

अधिकृत WhatsApp Group मधील सूचनांकडे सर्व सहभागी मंडळांनी नियमितपणे लक्ष द्यावे.

टीम समर्पण फाउंडेशन • सोयगाव तालुका

मंडळ नोंदणी फॉर्म

हा फॉर्म पूर्ण भरून आयोजकांकडे जमा करावा किंवा WhatsApp (9423068960) वर पाठवावा.

गणेश मंडळाचे नाव	
गाव / वाडी / परिसर	
मंडळाचे स्थापना वर्ष	
अध्यक्षांचे नाव	
अध्यक्षांचा संपर्क क्रमांक	
सचिवांचे नाव व संपर्क	
एकूण कार्यकर्ते / स्वयंसेवक	
यावर्षीच्या देखाव्याची संकल्पना	
गणेशमूर्तीचा प्रकार (शाडू माती / अन्य)	
नियोजित समाजोपयोगी उपक्रम	
नियोजित पर्यावरणपूरक उपक्रम	
नियोजित सांस्कृतिक कार्यक्रम	
परीक्षणासाठी सोयीची वेळ	

वरील माहिती खरी व अचूक असून आमचे मंडळ या स्पर्धेच्या संपूर्ण नियमावलीचे पालन करण्यास सहमत आहे.

अध्यक्ष — सही व नाव

सचिव — सही व नाव

दिनांक

परीक्षक गुणपत्रिका

मंडळाचे नाव		गाव	
परीक्षकाचे नाव		परीक्षण दिनांक	

क्र.	निकष	कमाल गुण	दिलेले गुण
१	सर्वोत्तम देखावा	२०	
२	समाजोपयोगी उपक्रम	२०	
३	पर्यावरणपूरक गणेशोत्सव	२०	
४	परंपरा व संस्कृतीचे जतन	२०	
५	स्वच्छता व नीटनेटकेपणा	१०	
६	शिस्त व व्यवस्थापन	१०	
	एकूण गुण	१००	

परीक्षकांच्या नोंदी / निरीक्षणे

परीक्षण समान निकषांवर, निष्पक्षपणे व स्वतंत्रपणे करण्यात यावे. गुणदान केवळ प्रत्यक्ष निरीक्षण व मंडळाने दिलेल्या माहितीच्या आधारे करावे.

परीक्षक — सही

आयोजक प्रतिनिधी — सही

दिनांक